

/ ЗМІСТ /

Крим. Присвята	15
Дійові особи	18
Передмова	23

Розділ І. НАБЛИЖЕННЯ БУРІ 37

18 – 22 лютого. Втеча Януковича та початок анексії 38

Янукович тікає з Києва до Харкова, звідти – до Донецька. Перша бойова тривога російських військ. Медаль «За возвращение Крыма». Константинов їде за вказівками до Москви.

23 лютого. Мітинг у Севастополі та обрання Алексея Чалого «народним мером» 46

Аваков про погоню за президентом-утікачем. Російські морпіхи евакуюють Януковича до Новоросійська. Акція «Народная воля против фашизма на Украине» на площі Нахімова. Чалий – маріонетка Кремля. Білоцерковець про «дволикого» Яцубу. Проукраїнський мітинг у Сімферополі.

24 лютого. Блокада Севастополя 51

«Беркут» установлює перші блокпости в Севастополі. Севастополь перетворюється на закрите місто. Подвійна гра Могильова. Досьє на Константинова.

25 лютого. «Спецназ» у Ялті та приліт депутатів Держдуми 54

Зрив Будапештського меморандуму. Російські «Урали» в Ялті. Спецназ із Тольятті прибуває на ПБК. Депутат Держдуми Слуцкій прилітає для «захисту російськомовного населення». Турчинов збирає екстрене засідання РНБО щодо Криму.

26 лютого. Бійка під Верховною Радою АРК і перші смерті 56

Раптовий наказ Путіна про перевірку боєздатності військ. Ян Бжезінський про позачергові «навчання» російських збройних сил. Турчинов про план Путіна щодо України. ЛДПР і партія «Родина» оголошують набір добровольців в Україну. Рамзан Кадіров готує «поїзди дружби». Бійка під Верховною Радою Криму та перші двоє загиблих. Українські активісти зривають позачергову сесію ВР Криму. Паніка Аксьонова. Чому Грач так і не став прем'єром Криму?

Розділ II. «ЗЕЛЕНІ ЧОЛОВІЧКИ» 71

27 лютого. «Ввічливі люди» 72

Перші барикади. «Зелені чоловічки» захоплюють парламент та Радмін Криму. Балан про термінову нараду в Головному управлінні МВС у Сімферополі. «Альфа», «Беркут» і «спецназ» відмовляються виконувати накази української влади. «Підсадні качки» для російських телеканалів. Звідки взялися меми «ввічливі люди» та «зелені чоловічки»? Севастопольський «Беркут» перекриває Чонгар. «Коктейлі Молотова» для сепаратистів. Перша міжнародна реакція. Аксьонов стає «прем'єр-міністром» Криму. Референдум призначений на 25 травня.

28 лютого. Операція «Аеропорт» 98

Захоплення Бельбека та міжнародного аеропорту «Сімферополь». Балан надсилає до Сімферопольського аеропорту загін спецпризначення. Командувач ЧФ РФ Вітко оголошує «про початок війни з Україною». Російська військова пропаганда. Мамчур про «мовчання Києва». Турчинов заявляє про «грузинський сценарій» в Україні. МЗС Росії відмовляється від переговорів. Візит Порошенка до Сімферополя. Раптова прес-конференція Януковича в Ростові-на-Дону. Дзвінок Байдена до Яценюка. Екстрене засідання Ради Безпеки ООН.

1 березня. Рада Федерації «дає добро» Путіну на введення військ в Україну 116

Початок «гібридної війни». Напад на батальйон морпіхів у Феодосії. «Зелені чоловічки» й «самооборона» оточують українські військові частини. Письмовий наказ Турчинова про відкриття вогню. Звернення Аксьонова до Путіна. «Гоблін»: Досьє на Аксьонова. Штурм прикордонників у Балаклаві. Рішення Ради Федерації про введення військ в Україну. Друге екстрене засідання Радбезу ООН. Парубій скликає позачергове засідання РНБО. Шантаж депутатів ВР Криму. Тенюх лобіює Березовського на посаду командувача ВМС України. Реакція російської інтелігенції.

2 березня. Скасування саміту G8, зрада Березовського та «гаряче» Перевальне 134

Важка Прощена неділя. Ультиматум морпіхам у Феодосії та Керчі. «Турецький вал» на замку. Телефонна розмова Обама з Путіним. Виключення Росії з G8. «Зелені чоловічки» в Перевальному. Закрите засідання ВР України. Відключення українських телеканалів. Постановочна стрілянина в Сімферополі.

Зрада Березовського. Спроби підкупу українських офіцерів. Хвиля сепаратизму в південно-східних регіонах України.

3 березня. Рада Безпеки ООН 155

Телефонна розмова Кемерона з Обамою. Захоплення в/ч №2382 у Балаклаві. Кораблі «Тернопіль» і «Славутич» в облозі. Гайдук замість Березовського. Напади на прикордонні застави. Російська бронетехніка на Керченській переправі. Херсонщина напоготові. Технології «гібридної війни». Фінансова паніка в Криму. Законопроект у Держдумі про «приєднання Криму». США погрожує санкціями. Пауер проти Чуркіна. Викрадення Решата Аметова.

4 березня. Героїчне звільнення Бельбека й прес-конференція Путіна 176

Екстрене засідання НАТО. Росія – країна «спецназу». Російські підводні диверсанти в Севастополі. Росія накопичує техніку біля кордонів України. Беззбройна психологічна атака полковника Мамчура. Перша прес-конференція Аксьонова в Сімферополі. Путін зустрічається з пресою в Ново-Огарьовому. «Супермаркети зброї» від Путіна. Путін про «бандерівців у Києві». Фальшивий лист Януковича. Прес-конференція Обама щодо України.

5 березня. Подальша військова інтервенція РФ і мовчання Заходу 191

Аваков про «гібридну війну». Шойгу: фотографії російської техніки в Криму – це «провокація». Керрі зустрічається з Лавровим у Парижі. Чеченський батальйон «Восток» прибуває до Криму. Брифінг Порошенка в Києві. «Нічні вовки» викрадають майбутнього міністра Ковалю в Ялті. Одинадцять тисяч бойовиків Аксьонова. Місії ОБСЄ та ООН заблоковані в Сімферополі. ГПУ проти Константинова та Аксьонова.

6 березня. Перенесення референдуму на 16 березня та прохання приєднати Крим до Росії 202

Росія затоплює військові кораблі в Севастополі. Екстрений саміт ЄС щодо Криму. Таємна місія в Севастополі. Референдум переноситься на 16 березня. Теміргалієв заявляє про перехід на рубль. «Самооборона» починає терор проти журналістів.

7 березня. Візит сепаратистів у Москву. Бюлетень «референдуму» 216

Операція «Донузлав». Розмова Обама з Путіним. Константинов хоче «возз'єднання» з Росією всієї України. Обіцянки Валентини Матвієнко. Кримський бюлетень для голосування. Акція

«За мир та єдність України» в Сімферополі. Штурм тактичної групи «Крим». Відключення *ATR* та решти українських каналів.

8 березня. Захоплення Чонгара 226

Сепаратисти посилюють контроль над інформаційним полем. «Зелені чоловічки» виганяють сім'ї українських прикордонників на вулицю. Дециця про першу розмову з Лавровим. Джемилєв критикує нерішучість української влади. Американська розвідка знала про плани Путіна наперед. Мітинги «за мир» у Криму та Херсонській області. Російські військові входять у Чонгар.

9 березня. Андрій Щекун, Шура Рязанцева й 200-річчя

Тараса Шевченка 234

Викрадення активіста Щекуна. Обшуки на залізничному вокзалі в Сімферополі. Ультиматум у Євпаторії. Сепаратистський мітинг «Кримська весна». Мітинги на 200-річчя Тараса Шевченка та кривава бійка в Севастополі. Укрзалізниця припиняє продаж квитків до Криму. Перші «Гради» в Криму. Захоплення аеродрому в Саках. Затримання та тортури активістів Автомайдану в Армянську.

10 березня. Крим: вхід лише за перепустками 249

Страшна ніч активістки Шури Рязанцевої. Паспортний контроль у Криму. Аксьонов проти західних ЗМІ. «Балаклави» для «кримської армії». Пропутінські мітинги у Москві та Сімферополі. Скандал з інтернет-голосуванням. Ходорковській у Києві. Сходження «зірки няш-мяш» Наталії Поклонської. Захоплення в/ч А2904 в Бахчисараї. Шура Рязанцева в полоні ФСБ. Філарет: «Путін – це Гітлер».

Розділ III. ОПЕРАЦІЯ «КРИМНАШ» 267

11 березня. Кримська «Декларація про незалежність» 268

Захоплення управління Придніпровської залізниці. Кінець страждань активістів Автомайдану. Раптове засідання кримського парламенту та «Декларація про незалежність». Меджліс відкидає спроби підкупу. З назви Криму зникає слово «Автономна». Позачергове засідання ВР України. Розгубленість Тенюха. Дециця про прямий шантаж Медведєва. Прогноз Нємцова.

12 березня. Розмова Джемилєва з Путіним і «Лист 511» 281

Кремль визначився з анексією. «Гради» на Перекопі. Біженці тікають із Криму. Мародерство окупантів. Ахеджакова та Новодворська проти Путіна. Безруков за «Кримнаш». Розмова Джемилєва з Путіним.

- 13 березня. Кремлівські політтехнологи й операція «Націоналізація» 292**
Тенюх звертається до військовослужбовців у Криму. Російські політтехнологи дають «потрібний результат». Сурков – «куратор кримського референдуму». Диверсія російських спецслужб. Відкрите звернення Юлія Мамчура. Засторога фрау Меркель. Сфальсифіковане голосування Ради Федерації. Російська пропаганда обіцяє кримчанам «щасливе життя». Рейдерство Аксьонова.
- 14 березня. Рубль і останні спроби Заходу владнати «Кримський конфлікт» 311**
У Чонгарі ввіймали російського військовослужбовця. Напади на журналістів тривають. Турчинов скасовує «Декларацію про незалежність Криму». «Занепокоєння» НАТО. «Живі ланцюги» за єдність України від Керчі до Севастополя. Нікіфоров про футбольний матч керченських морпіхів із «зеленими чоловічками».
- 15 березня. «День тиші» 321**
Підготовка до «референдуму». Хвиля антивоєнних мітингів у Росії. ВР України розпускає парламент Криму. Десант «зелених чоловічків» на Херсонщині. Викрадення отця Миколи (УКГЦ). Проросійський мітинг у Донецьку. Перша жертва серед кримських татар.
- 16 березня. Судний день 330**
Стрілянина в Армянську. 1205 дільниць для голосування. Російські « туристи » на « референдумі ». Технології фальсифікації на марші. Мінування містечка морпіхів у Феодосії. Фантастична явка. Операція «Антитерор». Кадиров обіцяє зробити з Криму такий же «курорт», як і з Чечні. Реакція Заходу.
- 17 березня. 123% севастопольців «за» та санкційний список Обама 340**
96,77% «за» анексію. У Севастополі проголосувало 123% виборців. Постанова «Про незалежність Криму». Рубль оголошений офіційною валютою на півострові. Нарішкін: референдум – «історична подія для Росії». Санкційний список Обама. Путін підписує указ про визнання «незалежності» Криму.
- 18 березня. Анексія 350**
Портніков: для Путіна Крим був «сигналом». Держдума Росії проголосувала «за» анексію Криму. Яценюк про «500 боєздатних військовослужбовців». Депутати Держдуми самі просяться у санкційний список Заходу. «Кримська промова» Путіна в Георгіївському залі Кремля. 33 овації для Путіна. Путін: Крим

передали в 1991 році, як «мішок картоплі». Убивство українського прапорщика Кокуріна в Сімферополі. Одночасний штурм українських частин у Криму.

Крим. Післямова	368
Примітки	370

КРЫМ

Назло неистовым тревогам,
ты, дикий и душистый край,
как роза, данная мне Богом,
во храме памяти сверкай!..
Тебя покинул я во мраке:
качаясь, огненные знаки
в туманном небе спор вели
над гулом берегов коварных.
Кругом, на столбиках янтарных,
стояли в бухте корабли...

Меня те рощи позабыли...
В душе остался мне от них
лишь тонкий слой цветочной пыли...
К закату листья дум моих
при первом ветре обратятся,
но если Богом мне простятся
мечты ночей, ошибки дня,
и буду я в раю небесном,
он чем-то издавна известным
повеет, верно, на меня!

Владімір Набоков
30 червня 1920 року

/ КРИМ. ПРИСВЯТА /

Материнська лінія моєї сім'ї походить зі східної частини Криму, з Керченського півострова, а батьківський козацький рід належить до числа найстаріших на Полтавщині. Тому історичні назви кримських поселень, річок і місцевостей, забуті в радянські часи, у нашому родинному колі лунали повсякчас. Керч-Пантікапей, Катерлез, Бакси, Мелек-Чесме, Ак-Бурун, Тарханкут, Атлеш – ці автентичні назви ви з дитинства буквально вбираєте з молоком матері.

Родинні корені, наскільки ми змогли їх дослідити до шостого коліна, – об'єднують у нашій сім'ї кров понтійських греків, кримських татар, росіян і українців. І це не є чимось надзвичайним для корінних кримчан. Один із друзів мого дитинства за походженням етнічний сицилієць – його предки жили в Керчі ще за Російської імперії. Ця невелика італійська громада й досі мешкає в Керчі та налічує зараз близько трьохсот людей, які вважають себе нащадками вихідців із сонячного Апеннінського півострова. Звідси й риси багатьох кримських традицій, зокрема кухні, яка має яскраво виражений середземноморський відтінок.

Один із перших дитячих спогадів про рідний Крим – батько підняв мене, чотирилітнього, і поставив у величезний, літрів на триста, дерев'яний чан, якому було більше ста років, наполовину наповнений п'янким чорним виноградом. Виноград ріс, за кримською традицією, прямо над головами на нашому подвір'ї в самому центрі міста – на вулиці Леніна, 10. Я чавив виноград ногами, а тонкий струмок стікав у дбайливо підставлений батьком кухоль. Із соку він робив чудове молоде вино, яким сусіди зазвичай пригощали одне одного за великими столами, поставленими прямо посеред двору й застеленими білими скатертинами.

Наш будинок у Керчі до революції 1917 року належав місцевому заможному торговцю. До речі, каналізація, за сімейним повір'ям, була збудована ще за античних часів.

Інший спогад про Крим – це гіркуватого-солоний вітер – суміш духмяних запахів полуденного степу з гострими морськими нотками. Ще пам'ятаю, що Азовське море на запах відрізняється від Чорного, бо мілкіше й солоніше – сильніше прогриваючись улітку, воно часто пахне водоростями.

Крим – це земля надії. Земля, гіркота від втрати якої ніколи не дасть заспокоїтися. Це неможливо забути. Тому для мене неважливо, скільки часу має минути, коли я знову зможу ступити на землю нашого, українського Криму. Адже я твердо переконаний, цей день неодмінно настане. Бо ще нікому й ніколи не вдалося повернути колесо історії назад. Хоч би якими хворобливими розповідями про «священну Корсунь» і «скрепи» це

маскувалося. Тому що зло не може взяти гору остаточно. На час – так. Але стратегічно воно обов'язково зазнає поразки. Я це знаю.

Ця книга розповідає, як було вчинено найбільший сучасний злочин проти людяності, проти міжнародного права й проти добросусідських відносин між великими народами. Я би хотів, щоби ця книга допомогла зрозуміти всі потаємні пружини та механізми зловісного плану, який воєводи України виношували понад двадцять років.

Факти, зібрані в цій книзі, містять суху хронологію подій з 18 лютого по 18 березня 2014 року – між датами, які визначили долю Криму на найближчі роки. 18 лютого – це день початку масових розстрілів на київському Майдані Незалежності, день, коли Путін остаточно визначився із захопленням Криму. 18 березня – це день публічного зізнання президента РФ Владіміра Путіна у скоєному міжнародному злочині. Щоправда, це відбулося у вигляді евфемізму, притаманного російській політичній реальності, – вітання в Кремлі депутатів Держдуми, членів Ради Федерації та представників самопроголошеної влади Криму й Севастополя з «історичною подією». Цього ж дня Владімір Путін, спікер кримської Верховної Ради Володимир Константинов, самопроголошені прем'єр Сергій Аксьонов і так званий народний мер Севастополя Алексєй Чалий підписали Договір про «вступ» Республіки Крим до складу Російської Федерації.

Факти, емоцій до яких додають лише свідчення безпосередніх учасників тих подій, що, без перебільшення, змінили весь світ, – політиків, військових, громадських активістів, журналістів і простих громадян. Усіх тих, чийого життя безпосередньо торкнувся найбільший геополітичний злочин ХХІ століття – анексія Криму.

Сподіваюся, що викладені в книзі факти стануть у пригоді, коли прийде час давати правову оцінку всім кримінальним та військовим злочинам людей, хоч би на яких високих посадах вони були чи й досі є. Бо ж, лишившись непокараним, цей геополітичний злочин рано чи пізно поставить усе людство на межу геополітичної катастрофи. Найбільшої з часів завершення Другої світової війни.

Я присвячую цю книгу всім відомим і безіменним героям того буремного «місяця анексії», які, часто жертвуючи своїм життям, спробували стати на шляху безжальної й підступної машини насилля, протягом десятиліть будованої керівництвом Росії, а особливо з приходом до влади Владіміра Путіна в 1999 році.

Безсоромно лаштована на українській землі – попри всі двосторонні та міжнародні угоди, гарантії суверенітету й визнання територіальної цілісності, підписані Російською Федерацією з Україною, – ця машина вже вбила та скалічила тисячі українських громадян унаслідок окупації Криму й розв'язання війни на Донбасі. Прикриваючись словами про вікову дружбу російського й українського народів, вона десятиліттями цинічно й планомірно готувала розчленування України та загарбання її земель.

Запущена Путіним машина насилля в ці хвилини продовжує тотальну зачистку анексованого Криму від усіх незгідних з окупацією, викрадає й залякує мирних громадян, закриває всі незалежні медіа та перетворює Крим на «непрístupную крепость» і «непотопляемый авианосец». Уперше з 1944 року російська влада знову повторює злочин ХХ століття – проводить депортацію кримських татар, українців, росіян – будь-кого, хто не підтримав окупанта. Хто намілювався бути проти машини, яка насиллям, погрозами й шантажем хоче переконати весь світ, що на те ради нема й усім слід змиритися з російським статусом півострова.

Дозволю собі нагадати слова англійського публіциста ХVІІІ століття Едмунда Берка, сказані ніби для цього випадку: *«Єдине, що потрібно для триумфу зла, це щоби добрі люди нічого не робили».*